

Александра
БАБИЋ

ИЗЛОЖБЕНА ДЕЛАТНОСТ АРХЕОЛОШКОГ ОДЕЉЕЊА НАРОДНОГ МУЗЕЈА У ЧАЧКУ 1952 - 2006.

UDK: 902:069 „1952/2006”(083.824)

АПСТРАКТ: У раду је дат хронолошки приказ изложби које је Археолошко одељење организовало од оснивања Народног музеја до данас. Обухваћене су изложбе које су самостално организовали кустоси Археолошког одељења, као и гостујуће изложбе. Коришћени су сви расположиви извори: каталози изложби којима се рад бави, дневна штампа, плакати, позивнице и друга документација установе. До сада је организовано укупно 15 археолошких изложби.

КЉУЧНЕ РЕЧИ: археологија, изложбе, аутор, каталог, хронолошки преглед

Увод

Од самог оснивања Народног музеја у Чачку 1952. године, поред сталне музејске поставке у Конаку Јована Обреновића у којој је прегледно изложена археолошка грађа чачанског краја, у континуитету се одржавају изложбе са археолошком тематиком. Изложбе које су организовали кустоси археолози ове установе бројно су мање присутне, јер представљају завршни процес дугогодишњих систематских археолошких ископавања. Стога се током низа година постојања Народног музеја организују и гостујуће археолошке изложбе које се презентују како стручној, тако и најширој публици. Одржаване су у Конаку Јована Обреновића, Галерији Музеја, као и другим изложбеним просторима у Чачку и околини. Публиковање ове грађе са битним подацима која је хронолошки прегледно дата, има информативни и документарни значај. Археолошко одељење континуирано обавља своје редовне задатке везане за даље истраживање чачанског краја, и ови налази биће презентовани у догледно време путем изложбене делатности.

**Изложбе
1960 – 2002.**

**1. ИЛИРСКЕ ХУМКЕ У АТЕНИЦИ
28. август 1960.**

Организација изложбе: Народни музеј, Чачак
Место одржавања изложбе: Конак Јована Обреновића
Изложено: 123 експоната, пронађена током систематског ископавања хумки у Атеници 1958. и 1959. године. Материјал је изложен по хумкама, односно по гробним целинама, с тим што су експонати издвојени по својој намени и врсти материјала.
Текст у каталогу: Милена Ђукнић
Аутор изложбе и поставке: Милена Ђукнић
Конзерватор: Ђина Стојановић
Опрема каталога: Слободан Санадер
Ликовно решење каталога и позивнице: Слободан Санадер
Каталог: Издање Народног музеја, Чачак, 1960.
Фотографије: Из фототеке Народног музеја у Чачку
Цртежи у каталогу: Драган Ђирковић
Техничка опрема изложбе: Мишо Хуђеџ
Клишеи и штампа: „Светлост”, Чачак, 1960.

**2. НОВАЦ КРОЗ ВЕКОВЕ
2 - 20. јун 1963.**

Организација изложбе: Народни музеј, Београд и Народни музеј, Чачак
Место одржавања изложбе: Галерија Народног музеја у Чачку
Изложено: 271 експонат, као и карте ковница и налаза новца, разне гравуре, цртежи, фреске, фотографије, калупи за израду новца и руде од којих се ковао новац
Текстови у каталогу: Добрила Гај-Поповић, Милоје Васић
Аутори изложбе: Добрила Гај-Поповић, Милоје Васић
Аутори поставке: Добрила Гај-Поповић, Милоје Васић, Милена Икодиновић
Опрема каталога: Слободан Санадер
Ликовно решење каталога и позивнице: Слободан Санадер
Каталог: Издање Народног музеја, Чачак, 1963.
Фотографије: Из фототеке Народног музеја у Београду
Техничка опрема изложбе: Мишо Хуђеџ
Клишеи: „Литопапир”, Чачак
Штампа: „Култура”, Београд, 1963.
[Насловна страна: Атана Партедон (220-197. год. пре н. е.)]

3. КО СУ ИЛИРИ?

10. април 1968.

Изложба је из програма сарадње музеја и галерија Западне Србије.

Организација изложбе: Народни музеј, Титово Ужице и Народни музеј, Чачак

Место одржавања изложбе: Уметничка галерија „Надежда Петровић”, Чачак

Аутор изложбе и поставке: Михајло Зотовић

Каталог: Издање Народног музеја, Титово Ужице, 1968.

Ликовно решење позивнице: Колектив Народног музеја у Чачку
(„Чачански глас”, бр. 16, 1968)

4. ОРУЖЈЕ И ОПРЕМА СРЕДЊОВЕКОВНОГ
РАТНИКА У СРБИЈИ

јун 1981.

Организација изложбе: Историјски музеј Србије и Народни музеј, Чачак

Место одржавања изложбе: Галерија Народног музеја у Чачку

Изложено: Врхови стрела и копаља, оплатне плочице за лук, сечива ножева, бодежа, корди, мачева, сабљи, главе топуза и буздована, делови механизма самострела, фрагменти панцир кошуља, плочице корача

Одговорни уредник: Марија Лукић

Текстови у каталогу: Љиљана Лађевац, проф. др Ђурђица Петровић (оружје)

Аутори изложбе: Петар Поп Лазић, Љиљана Лађевац

Аутор поставке: Љиљана Прелевић

Каталог: Издање Историјског музеја Србије, Београд, 1980.

Превод на енглески: Виктор Сабо

Вињете: арх Александар Дероко

Дизајн: Владислав Ристић

Фотографије: Радомир Живковић

Штампа: „Графичар”, Крушевац, 1980.

[Насловна страна: Мачеви, XIV- XV век]

5. СРЕДЊОВЕКОВНИ СТАЛАЋ

3. новембар 1981.

Организација изложбе: Народни музеј Крушевац, Завод за заштиту споменика културе Краљево, Археолошки институт Београд и Народни музеј Чачак

Место одржавања изложбе: Галерија Народног музеја у Чачку

Одговорни уредник: Славољуб Бојић

Изложено: 143 експоната – керамичко посуђе, нарочито луксузно, налази оружја, делови коњске опреме, пољопривредног алата, као и алата специјализованог за разне занатске делатности, предмети култне намене

Александра БАБИЋ

Текстови у каталогу: Душица Минић, Радомир Станић, Обренија Вукадин, Слободан Ђорђевић

Аутори изложбе: Емилија Томић, Обренија Вукадин, Душица Минић

Аутори поставке: Обренија Вукадин, Душица Минић, Емилија Томић, Милена Икодиновић

Каталог: Издање Народног музеја Крушевац, 1979.

Дизајн: Владислав Ристић

Фотографије: Слободан Марковић, Живота Радојичић, Братислав Лукић, Живорад Терзић

Цртежи: Слободан Ђорђевић, Нада Пајовић

Штампа: „Графичар”, Крушевац, 1979.

[Насловна страна: Тањир, средњовековни град Сталаћ, кат. бр. 133]

6. САХРАЊИВАЊЕ ПОД ХУМКАМА БРОНЗАНОГ
ДОБА У ЧАЧАНСКОМ КРАЈУ
26. децембар 1985 – март 1986.

Организација изложбе: Народни музеј, Чачак

Место одржавања изложбе: Галерија Народног музеја у Чачку

Одговорни уредник: Милован Вуловић

Изложено: 79 експоната - урне, судови, шоље, стреле, огрлице-торквеси, наруквице, бронзане гривне

Текст у каталогу: Милена Икодиновић

Аутор изложбе и поставке: Милена Икодиновић

Конзерватори: Ђина Гавричевић, Феодор Березљев, Катарина Грујовић, Мишо Хуђеџ

Дизајн каталога: Зоран Максимовић

Фотографије: Слободан Марковић

Ликовно решење позивница: Милован Вуловић

Каталог: Издање Народног музеја Чачак, 1985.

Штампа: „Литопапир”, Чачак, 1985.

7. УМЕТНОСТ СТАРЕ ГРЧКЕ – ВАЗЕ И СТАТУЕТЕ -
покретна изложба
април 1986.

Организација изложбе: Народни музеј Београд и Народни музеј Чачак

Место одржавања изложбе: Галерија Народног музеја у Чачку

Изложено: 57 експоната (38 ваза и 19 статуета) из збирке Народног музеја у Београду

Аутори изложбе: др Љубиша Поповић, Владимир Поповић

Аутор поставке: Владимир Поповић

Дизајн каталога: Ново Чогурић
Ликовно решење позивница: Милован Вуловић
Каталог: Издање Народног музеја Београд, 1985.
[Музеолошке свеске 5 – Изложбена делатност Народног музеја у Београду 1981-1990.]

8. РИМСКА СКУЛПТУРА У СРБИЈИ
18. фебруар 1988.

Организација изложбе: Галерија Српке академије наука и уметности Београд и Народни музеј Чачак
Место одржавања изложбе: Галерија Народног музеја у Чачку
Одговорни уредник: Стојан Ђелић
Изложено: 75 скулптура из Србије, насталих од I до средине VI века, разврстаних у три основне тематске групе - портрети, култне скулптуре, почасне и надгробне скулптуре
Текстови у каталогу: Драгослав Срејовић, Александрина Цермановић-Кузмановић
Аутори изложбе: Драгослав Срејовић, Александрина Цермановић-Кузмановић
Аутор поставке: Гордана Харашић
Каталог: Издање Српске академије наука и уметности, 1987.
Превод на енглески: Веселин Костић
Дизајн каталога: Миле Грозданић
Фотографије: Владимир Поповић
Аутори географских карата: Светозар Станковић, Милорад Сладић, Стеван Ђурић
Штампа: „Форум”, Нови Сад, 1987.
[Насловна страна: Викторија, Сремска Митровица (Sirmium), прва половина II века, Археолошки музеј Загреб, инв. бр. 40]

9. НЕОЛИТСКА НАСЕЉА У ДОЛИНИ ЈАСЕНИЦЕ
(ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА)
2. децембар 1988.

Организација изложбе: Народни музеј Смедеревска Паланка, Народни музеј Чачак
Место одржавања изложбе: Галерија Народног музеја у Чачку
Одговорни уредник: Драгослав Срејовић
Изложено: 436 експоната - антропоморфне фигурине, зделе, крчази, амулети, жртвеници, секире, коштани предмети
Текст у каталогу: Ратко Катунар
Аутор изложбе и поставке: Ратко Катунар

Александра БАБИЋ

Каталог: Издање Центра за археолошка истраживања Филозофског факултета Београд и Народног музеја Смедеревска Паланка, 1988.

Превод на енглески: Веселин Костић

Дизајн каталога: Савета и Слободан Машић

Фотографије: Владимир Поповић

Штампа: „Србоштампа”, Београд, 1988.

10. ГОСПОДАРИ СРЕБРА
(Гвоздено доба на тлу Србије)
мај 1990.

Организација изложбе: Народни музеј Београд, Војвођански музеј Нови Сад, Музеј Косова, Приштина и Народни музеј Чачак

Место одржавања изложбе: Галерија Народног музеја у Чачку

Одговорни уредник: Јевта Јевтовић

Изложено: око 500 експоната са локалитета: Градина на Босуту, Феудвар, Пилатовићи, Влаштице, бројни локалитети у долини Велике Мораве, на Ђердапу и многи други - култно и кућно посуђе, оруђе, оружје, амулети, накит и др.

Текстови у каталогу: др Растко Васић, др Предраг Медовић, Чедомир Трајковић, др Милорад Стојић, Мирјана Вукмановић, мр Милош Јевтић

Аутори изложбе: Мирјана Вукмановић, Предраг Медовић

Аутори поставке: Мирјана Вукмановић, Предраг Медовић, Ненад Радојчић

Конзерватори: Зоран Павловић, Драгица Животић, Јожеф Ердељи, Марина Поповић, Душан Нонин

Каталог: Издање Народног музеја Београд, Војвођанског музеја Нови Сад, Музеја Косова, Приштина, 1990.

Дизајн каталога: Ново Чогурић

Превод на енглески: Срђан Вујица

Ликовно решење каталога: Ново Чогурић

Фотографије: Братислав Лукић, Ержебет Губанда, Љубиша Савић, Наталија Радивојевић

Фотографије у боји: Братислав Лукић

Штампа: „Слободан Јовић”, Београд, 1990.

11. ЗАПАДНО ПОМОРАВЉЕ У НЕОЛИТУ
28. јул - октобар 1992.

Организација изложбе: Народни музеј, Чачак

Место одржавања изложбе: Галерија Народног музеја у Чачку

Одговорни уредник: Милован Вуловић

Изложено: 171 експонат из археолошких збирки Народног музеја у Чачку, Краљеву и Ужицу - зделе, лонци, жртвеници, фигурине, главе статуета, секире, сругачи, језгра

Текст у каталогу: Лидија Никитовић

Аутор изложбе и поставке: Лидија Никитовић

Конзерватор: Катарина Грујовић

Дизајн: Зоран Максимовић

Цртежи: Лидија Никитовић

Каталог: Издање Народног музеја Чачак, 1992.

Штампа: „Литопапир”, Чачак, 1992.

[Насловна страна: Глава статуете, винчанска култура, Гуча, локалитет Брег, инв. бр. 396]

Изложба је гостовала у Краљеву, септембра 1993.

12. БОГОРОДИЧИНА ЦРКВА НА МОРАВИ 6. новембар 1992.

Организација изложбе: Народни музеј, Чачак

Место одржавања изложбе: Галерија Народног музеја у Чачку

Одговорни уредник: Милован Вуловић

Изложено: 146 експоната - из збирки одељења Народног музеја у Чачку (археолошке, историјске и историје уметности)

Текст у каталогу: Радивоје Бојовић

Аутори изложбе: Радивоје Бојовић, Оливера Марковић, Делфина Рајић

Аутор поставке: Радивоје Бојовић

Конзерватори: Милица Дрињаковић, Катарина Грујовић

Каталог: Издање Народног музеја Чачак, 1992.

Дизајн каталога: Михаило Бошњаковић

Фотографије: Слободан Марковић

Штампа: „Мултиграф”, Чачак, 1992.

[Насловна страна: Архиволта и розета са фасада цркве, друга половина XIV века, кат. бр. 51, 52, 53, 54, 55]

13. ОБЛИК И ОРНАМЕНТ КЕРАМИКЕ (од појаве првих сточарско-земљорадничких култура до предримског доба на тлу западне Србије) септембар 1994.

Организација изложбе: Народни музеј Ужице, Народни музеј Чачак

Место одржавања изложбе: Галерија Народног музеја у Чачку

Одговорни уредник: Драгиша Милосављевић

Александра БАБИЋ

Изложено: 191 експонат из праисторијске збирке Археолошког одељења Народног музеја Ужице - судови, зделе, пехари, питоси, амфоре, минијатурни судови, урне, шоље, лакримаријуми

Текст у каталогу: Јармила Ђурић

Аутор изложбе: Јармила Ђурић

Аутори поставке: Јармила Ђурић, Ненад Радојчић

Конзерватор: Феодор Березљев

Дизајн каталога: Драган Димић

Каталог: Издање Народног музеја Ужице, 1993.

Превод на енглески: Љиљана Ковачевић

Фотографије: Зоран Домановић

Штампа: Штампарииа „Димитрије Туцовић”, Ужице, 1993.

14. ОКРЕСАНА КАМЕНА ИНДУСТРИЈА СА
НАСЕЉА ДИВЉЕ ПОЉЕ
17. април – мај 1997.

Организација изложбе: Народни музеј Краљево, Народни музеј Чачак

Место одржавања изложбе: Галерија Народног музеја у Чачку

Одговорни уредник: Милорад Михаиловић

Текст у каталогу: Вера Богосављевић-Петровић

Аутор изложбе и поставке: Вера Богосављевић-Петровић

Ликовно решење каталога и позивница: Наташа Трајковић

Каталог: Издање Народног музеја Краљево, 1992.

Превод на енглески: Миодраг Србљак

Дизајн каталога: Наташа Трајковић

Фотографије: Марко Петровић

Штампа: ДД „Слово”, Краљево, 1992.

15. НЕКРОПОЛА ПОД ХУМКАМА ИЗ БРОНЗАНОГ И
ГВОЗДЕНОГ ДОБА У МОЈСИЊУ
август - октобар 2002.

Организација изложбе: Народни музеј Чачак, Археолошки институт Београд

Место одржавања изложбе: Галерија Народног музеја у Чачку

Одговорни уредници: Невенка Бојовић, Милоје Васић

Изложено: 177 експоната са локалитета Лугови-Бент из некрополе од пет хумки: зделе, фибуле, ћилибарске и бронзане перле, игле, витичарке, привесци, урне, пехари, наруквице, огрлице-торквеси, гвоздени ножеви, прстенови типа Norpeping, бронзане наногвице, шоље, бронзана калотаста дугмад

Текст у каталогу: Лидија Никитовић, Милорад Стојић, Растко Васић

Аутор изложбе и поставке: Лидија Никитовић

Каталог: Издање Народног музеја Чачак, 2002.

Превод на енглески: Ана Васић

Дизајн каталога: Данијела Парацки

Цртежи: Милош Савковић, Мирјана Стојић

Фотографије: Небојша Борић, Зорана Ђорђевић

Штампа: Графика Јуреш, Чачак, 2002.

У склопу обележавања 50-годишњице Народног музеја у Чачку издата је монографија о Мојсињу, организована горе поменута изложба, као и међународни научни симпозијум о сахрањивању под хумкама у бронзано и гвоздено доба на централном Балкану и суседним областима. Симпозијум је одржан од 4. до 8. септембра 2002, уз учешће близу тридесет учесника из земље и иностранства. У току трајања симпозијума прочитано је 14 реферата.

Exhibition Activity of Archeology Department of National Museum in Cacak (1952-2006)

Since its very opening in 1952 the Museum has had one of many tasks not only to collect and treat archeological materials but to exhibit and present them to the scientific and ordinary public. In this paper all exhibitions are listed in chronological order and all other available data are given. All exhibition catalogues, daily newspapers, posters, invitation cards and other available documents have been used. It is very difficult to find and collect a great number of representative objects from the fields which are in domain of the Museum. Apart from author exhibitions of the custodians of this Museum there are visiting exhibitions which deal with archeology. The exhibitions have taken place in Konak of Master Jovan, Museum Gallery as well as in other exhibition spaces in Cacak and its vicinity. There have been 15 archeology exhibitions up to now. Archeology Department continues with its activities and archeology researches in Cacak region and the results will be exhibited and presented in the course of time.

Aleksandra BABIC

**L'activité d'exposition de la section archéologique
du Musée national à Cacak (1952-2006)**

Depuis la création même du Musée en 1952 un des devoirs, en dehors du rassemblement et de l'élaboration du matériel archéologique, fut sa présentation au public autant qualifié que celui des masses à travers des expositions. Dans cet écrit furent inventoriées chronologiquement les expositions et tous les renseignements auxquels on a pu aboutir par des recherches. Toutes les sources disponibles furent utilisées telles que les catalogues des expositions sur lesquelles le travail traite, la presse quotidienne, les affiches, les invitations ainsi que les autres documentations de l'établissement. Il est très difficile de rassembler un grand nombre d'objets représentatifs qui concernent les domaines que le musée couvre par son travail. Ainsi, en dehors des expositions d'auteur des conservateurs de ce musée, des expositions venant d'ailleurs qui traitent de la thématique archéologique sont également organisées. Durant toutes ces années, des expositions se déroulèrent dans le Konak du Gospodar Jovan, dans la Galerie du musée, ainsi que dans les autres espaces d'exposition à Cacak et aux alentours. Jusqu'à maintenant furent organisées 15 expositions archéologiques en tout. La section archéologique continue avec ses missions régulières qui sont liées à la recherche ultérieure de la région de Cacak et dont les trouvailles seront présentées en temps proche par l'intermédiaire de l'activité d'exposition.

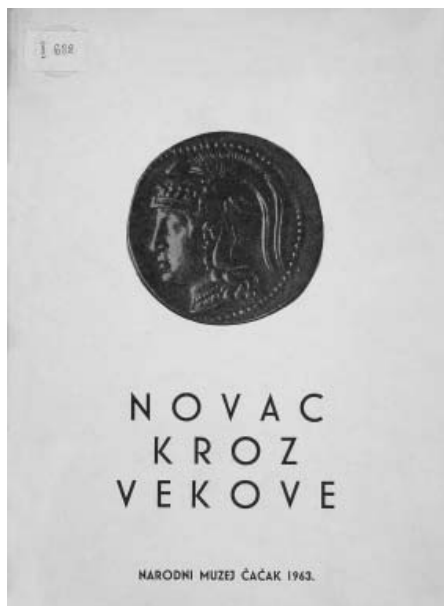
Aleksandra BABIC

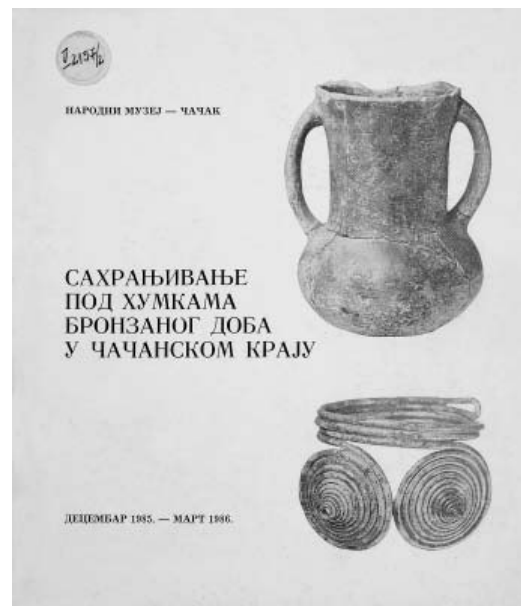
Каталог прве археолошке изложбе Илирске хумке у Атеници (1960)

Позивница за прву археолошку изложбу Илирске хумке у Атеници (1960)

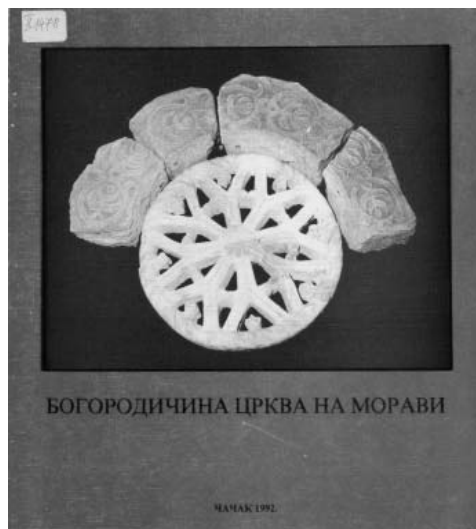
Каталог изложбе Новац кроз векове (1963)

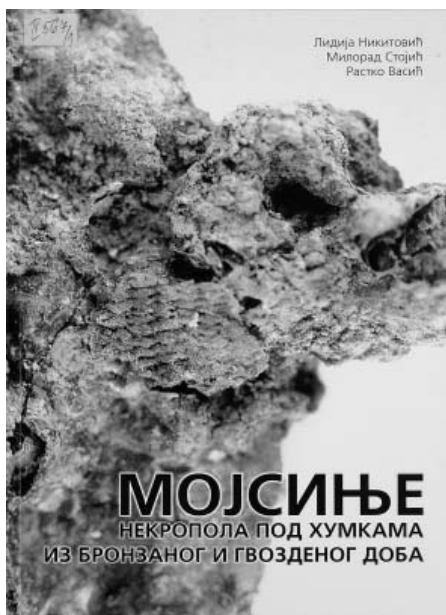
Каталог изложбе Сахрањивање под хумкама бронзаног доба у чачанском крају (1985)

*Каталог изложбе
Западно Поморавље у неолиту (1992)*

*Каталог изложбе
Богородичина црква на Морави (1992)*

*Каталог изложбе
Некропола под хумкама из бронзаног и
гвозденог доба у Мојсињу (2002)*

*Сахрањивање у бронзано и гвоздено доба
(2002)*